

Ukládání trestů v České republice: Empirické zhodnocení

Abstrakt

Ukládání trestů je oblast, o které víme velmi málo. Toto platí zejména pro kontinentální právní systémy mimo západní a severní Evropu. Tato disertační práce proto empiricky zkoumá praxi ukládání trestů v České republice za použití kvantitativních metod. Disertace je složena ze čtyř článků, které se zabývají jednotlivými problémy, kterými se kriminologové v oblasti ukládání trestů zabývají. První článek analyzuje vliv zkušenosti soudců na ukládání trestů: Tento výzkum – jako první – používá longitudinální data a analyzuje trajektorie jednotlivých soudců od roku 2008 do roku 2017. Dokládá, že zkušenost vede k nižším rozdílům mezi soudci při ukládání trestů. Druhý článek se zabývá typem opatření určeného ke změně trestní praxe, které dosud nebylo zkoumáno: Neformální autoritou představitelů trestního systému. V roce 2016 Nejvyšší státní zastupitelství a Nejvyšší soud zorganizovaly semináře a setkání pro státní zástupce a soudce s cílem je přesvědčit, aby více navrhovaly a ukládaly tresty. Tento článek dokládá, že podobná neformální opatření jsou podceňovaná, jelikož mohou být velmi efektivní. Třetí článek studuje, zda neprávní vlivy ovlivňují ukládání trestů. Konkrétně se zabývá počasím, přičemž navazuje na psychologickou literaturu, která naznačuje, že počasí ovlivňuje náladu a nálada ovlivňuje ukládání trestů, a na kriminologickou literaturu ze Spojených států, dle které počasí ovlivňuje ukládání trestů. Dochází k závěru, že počasí buďto neovlivňuje či jen velmi slabě ukládání trestů v České republice. Poslední článek rozebírá, jakým způsobem by se měly ukládat tresty jedné ze skupin pachatelů trestné činnosti, která dosud nebyla řešena: Pachatelům, kteří spáchali další trestný čin poté, co byli odsouzeni za předchozí trestný čin, ale přičemž tento trest ještě nevykonali. Na datech zároveň dokládá, o jak podstatnou skupinu se v České republice jedná a že právě tato skupina je jedním z důvodů, proč jsou české věznice přeplněné. Článek zároveň předkládá principy, na základě kterých by měli být tito pachatelé trestáni.

Klíčová slova: Ukládání trestů; Principiální ukládání trestů; post-komunistická Evropa